

256. 3104

--	--	--	--

No. 31

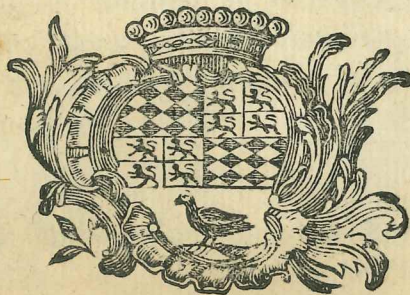
HUISHOUDELIJK
REGLEMENT

VOOR HET

W E E S H U I S

T E

G O E S.

Te GOES,
bij de Wed. P. CROMBOUW, Mz.
1820.

1019

HUISHOUDELIJK
REGLEMENT voor
het *W E E S H U I S*
te *G O E S*.

ART. I.

De kinderen in het Weeshuis der stad *GOES* geallimenteerd wordende, moeten gedurende de zes zomermaanden, April, Mei, Junij, Julij, Augustus en September, des morgens te zes uren, en gedurende de zes wintermaanden, October, November, December, Januarij, Februarij en Maart, des morgens te zeven uren, opstaan; — behalven de werkjongens en de meiden tot den huisfelijken dienst gebruikt wordende; dewelke zich naar bijzondere orders, door de Binnen-Vader en Moeders te geven, zullen moeten regelen.

ART. II.

Dadelijk na het opstaan, zullen de kinderen zich behoorlijk moeten waschen; de gene welke daartoe buiten staat zijn, zullen door daartoe bestemde meisjes of oppassters worden gereinigd; waartoe op eene vaste plaats het noodige water en de handdoeken zullen moeten voorhanden zijn; met welks verzorging wekelijks eene bijzondere meid belast wordt.

A

ART.

ART. III.

Vervolgens moeten de kinderen zich zindelijk kleeden; die daartoe zelve buiten staat zijn, worden door derzelve oppastters gekleed, dewelke, zonder eigendunkelijke verwisfeling, dagelijks met de kleeding van dezelve kinderen belast zijn; zullende zij de kleederen van die kinderen moeten gadeslaan en daarvoor zorg dragen, als zijnde voor dezelve verantwoordelijk.

ART. IV.

De maaltijden zullen worden gehouden des morgens te *acht*, des middags te *twaalf*, en des avonds, voor de kleine kinderen, in den zomer te *zeven* en in den winter te *zes* uren, en voor de overigen altoos te *acht* uren; zullende de kinderen, wanneer de klok, bij het aangaan van iederen maaltijd, wordt geluid, wel gekleed moeten tegenwoordig zijn in de eerkamer, zonder zich echter aan tafel te mogen plaatsfen, voor dat de Vader of Moeder dit beveelt.

ART. V.

Ieder kind heeft aan tafel zijne vaste zitplaats, de jongens en meisjes ieder afzonderlijk, geregeld naar derzelve ouderdom, en is verpligt bij het aan tafel gaan, ordentelijk en naar dien rang plaats te nemen.

ART. VI.

Vóór dat de kinderen des morgens of des middags aan tafel
gaat

gaan, zullen Vader en Moeders verplicht zijn, om van kind tot kind natezien of de kleeding in orde is, doende het gebrekige daaraan dadelijk, en alvorens tot de maaltijd te worden toegelaten, herstellen. Gelijk ook de kinderen zich voor den eten andermaal zullen moeten waschen.

ART. VII.

Aan eene afzonderlijke tafel zullen worden geplaatst, die genen welke zich door slordigheid of ander onbehoorlijk gedrag onderscheiden.

ART. VIII.

Ieder kind wordt van een lepel en eene vork, en de tafel van een genoegzaam geral mesfen, voorzien, dewelke na het eten bij hunne borden moeten blijven liggen.

ART. IX.

Er wordt wel uitdrukkelijk bepaald, dat vóór iemand zal mogen beginnen te eten, behoorlijk zal worden gebeden; en na gegeten te hebben, niemand zal mogen opstaan, vóór dat zal zijn gedank; — terwijl gedurende den maaltijd, zoodanige kapitels als door den Kathechiferenden Predikant in het Weeshuis, met overleg van den Roomsche Katholijken Pasror, zullen worden opgegeven, uit den Bijbel zullen worden voorgelzen; — al hetwelk zal moeten geschieden, door daartoe door de Vader bestemde kinderen, bij toerbeurten. Zullende onder gebed en dankzegging,

als ook gedurende den maaltijd, stilte moeten heerschen, en door alle de jongens met ontbloote hoofden worden bijgewoond.

ART. X.

De kinderen mogen voor zich zelve niets klaarmaken of afzonderlijk eten, maar zullen zich moeten vergenoegen met hetgeen dagelijks zal worden opgedischt, zonder zich, onder eenig voorwendfel hoegenaamd, aan den maaltijd te onttrekken.

ART. XI.

De kinderen, welke ambachten of handwerken leeren, zullen gehouden zijn, tijdig naar hunne winkels te gaan, zonder zich, buiten noodzaak, onder weg optehouden; insgelijks zullen zij, van daar terug keerende, zich regelrege naar het Weeshuis moeten begeven.

ART. XII.

De kinderen, welke op de naai- of leerschool gaan, zullen zich daaraan niet mogen onttrekken, tenzij ziekte of andere wetige redenen, ter beoordeeling van de Vader of Moeders, hun in de waarneming verhinderd.

ART. XIII.

De kinderen zullen in den winter mogen zitten op banken, door de Vader rond de kagchel in de eetkamer of zoogenaamde pister te plaatsen, ten einde zich alzo te warmen; zonder die
ban

Banken nader bij de kagchel te mogen brengen, of zelve op de kagchel te leunen, en alzoo hunne kleedren te branden of vuil te maken.

ART. XIV.

Des avonds te *negen* uren brengt de Vader de jongens en de Moeders de meisjes op derzelve slaapkamers, ieder met eene wel-geflotene lantaarn, voorzien van eene brandende kaars. Een half uur daarna worden de lantaarns door hun weggehaald en de kamers zorgvuldig gesloten.

ART. XV.

Het wordt ten strengsten verboden, om zonder lantaarn, met licht, veel min met vuur, op de slaapkamers te komen, en dus ook ten scherpsten aan de kinderen, om kaarsen of ander licht, vuurtuig of zwavelstokken bij zich te hebben.

ART. XVI.

Onder iedere krib, op de slaapkamers, zal een waterpot geplaatst zijn; welker getal op iedere kamer steeds compleet zal moeten gehouden worden; als zijnde de jongens en meisjes gezamenlijk, ieder op hunne kamer, aansprekelijk voor de genen welke gebroken worden; dewelke door hun zullen moeten worden vergoed; behoudens vrijheid en verpligting nochtans, om optegeven wie dezelve gebroken heeft, die, desmogelijk, tot vergoeding zal verpligt en gestraft worden.

ART. XVII.

De kleederen worden door de kinderen of door hunne oppassters ten allen tijde netjes geborgen en zindelijk gehouden; zullende ieder kind zich des Zaturdags behoorlijk moeten reinigen en verschoonen, of zulks worden gedaan.

ART. XVIII.

Het wordt den kinderen uitdrukkelijk verboden, hunne kleederen of eenig gedeelte van dien, of wel de hun toegevoegde spijs, drank of eenig ander goed, wat het ook zoude mogen zijn, 't zij aan hun, aan anderen of aan het Weeshuis toebehoorende, onder elkanderen of buiten 's huis te verkoopen, wegteschenken of er zich van te ontdoen, op pœne van vergoeding van het vermiste, en zoodanige andere straf, als naar gelang der zaak zal worden bepaald.

ART. XIX.

Alle de kinderen moeten op Zon- en Feestdagen, voor en na den middag, na het luiden van de klok, in de Rister verschijnen, om het gebed en de dankzegging, vóór en na kerktijd, bijtewonen en een Psalm of Lied, geheel of gedeeltelijk, (voor zoo ver zij daartoe geschikt en in staat zijn) mede te zingen. Zij moeten alsdan den openbaren Godsdienst waarnemen; en ook niet nalatig zijn in het biwonen van andere Godsdienst oefeningen; terwijl de kinderen in de kerk, waa heen de Hervormden door de Vader en de Roomsche Katholiken door de Roomsche Moeder worden geleid, zich stil en eerbiedig zullen moeten gedragen. ART.

ART. XX.

Des Zondags voormiddags, en de tijd te korr zijnde, ook na demiddag, na kerkrud, verschijnt ieder kind, in zijne beste kleding, voor de Vader en Moeders, en brengt deszelfs daagsche Kleederen mede. Bij die gelegenheid worden alle de kledingstukken onderzocht en door de Vader eene nota opgemaakt van al hetgeen daaraan ontbreekt en moet worden gerepareerd, en legt zoodanige lijst, alsmede eene nota van het te waschen goed, ter visse in Regenten-kamer. Al het te verstellen goed bezorgt de Vader wekelijks aan de Naaimatres, dewelke hetzelfde aan de Onder-Matresfen afgeeft, die het vervolgens onder de naaimeisjes verdeelen, na dat de Presidentesfe order tot het herstellen van hetzelfde zal hebben gegeven; bij gebreke van welke order zulks door de Vader wordt geordonneerd; denwelken belast is met het doen lappen der schoenen.

ART. XXI.

Des Zondags namiddags te vier uren mogen alle de kinderen uitgaan, uitgezondert die genen, welke zich onbehoorlijk hebben gedragen. Zij zullen echter verplicht wezen, gedurende de zes zomermaanden te acht uren en gedurende de zes wintermaanden te zeven uren des avonds, weder in het Weeshuis te zijn, zonder om eenige rede hoegenaamd, later te mogen uitblijven; ten ware hun zulks door de Vader werd gepermitteerd, echter onder nadere goedkeuring van den President, of bij afwezigheid van denzelven, door

ART.

door een volgend Regent; welke goedkeuring door den Vader schriftelijk zal moeten worden gevraagd.

Met voorkennis en toestemming van de Presidentesse mogen de kinderen zich ook des Zaturdags namiddags, van vier tot zeven uren in den zomer, en tot zes uren in den winter, buiten het Weeshuis begeven; doch zullen in geene verdachte huizen, kroegen of danscholen mogen gaan, en, des gevraagd, moeten opgeven waar zij geweest zijn; overigens zullen zij zich buiten 's huis altoos zoodanig moeten gedragen, dat geene klagten deswegen inkomen, op straffe van gedurende eenigen tijd niet te zullen mogen uitgaan.

ART. XXII.

Op onbepaalde tijden, ten minsten eens in iedere maand, visiteerd de Vader de kleerkisten en kisten der kinderen.

ART. XXIII.

De kinderen moeten bereidwillig en gehoorzaam de orders van de Vader en Moeders naarkomen en volbrengen, zonder te mogen weigeren, tegenspreken, veel min dezelve kwalijk bejegenen; doch het staat hun vrij, des Zaturdags namiddags, in persoon alle hunne belangen, in de vergadering van Regenten en Regentesen, voortdragen; ook bij den President, in dringende gevallen, dagelijks.

ART.

ART. XXIV.

Uit de meest geschikte jongens, worden door de Vader, onder voorkennis en goedkeuring van Regenten, de busfendragers gekozen; dewelke verplicht zullen zijn, alle Zondagen voordemiddag na kerktijd, aan de huizen der ingezerenen, ieder in de hun aangeweze wijk, met eene armbus omtgaan en de liefdegaven te ontvangen. Zij zullen daarmede alle mogelijke spoed moeten maken, zonder zich ergens optehouden. Na hunne wijk te hebben afgedaan, moeten zij dadelijk naar het Weeshuis retourneren en de busfen, als ook datgene wat zij in de hand hebben ontvangen, aan de Vader getrouwelijk overbrengen.

Bij beurten zullen zij bij het doen der drie maandelijksche collecten mede moeten omgaan.

ART. XXV.

De Jongens welke geene ambachten of handwerken leeren, zullen de post van poortier bij beurten moeten waarnemen. Die gene welke daarmede is belast, zal gedurende die week niet mogen uitgaan, ook zal hij niet ter school behoeven te komen; maar altoos zorgen gereed te zijn, om, wanneer aan de voordeur wordt gebelt of geklopt, dezelve dadelijk te openen en de aanbellende of kloppende intelaten. Ook zal hij verplicht zijn de deur te openen, wanneer de Vader, Moeders of eenig particulier persoon, ofte wel de werkjongens, moeten uitgaan; geene anderen kinderen,

B

om

om welk voorwendfel ook, mogen zonder speciaal consent van de Vader of Moeders, worden uitgelaten.

De sleutel, welke des nachts bij de Vader berust, zal hem des morgens, wanneer er voor de eerstemaal gebruik van gemaakt moet worden, worden ter hand gesteld; hij zal denzelfden, gedurende den geheelen dag, aan eenen ketting over de schouder moeten dragen, en des avonds vóór of te *acht* uren weder aan de Vader moeten terug brengen.

ART. XXVI.

Ten einde meer bijzonder de goede orde in de huishouding te bewaren, zullen er door de Moeders, met overleg der Regentesfen, uit de meisjes worden gekozen, de volgende meiden, waarvan de Vader zorg draagt altoos eene nominative lijst bij de Regentesfen voorhanden te zijn. Als:

Twee Onder-Matresfen in de Naaischool of Linnen-Meiden.

Twee Keuken-Meiden.

Vier Werk-Meiden.

Twee Mantel-Meiden.

Twee Zieken-Meiden; en

Zes Zolder-Meiden.

Welkers werkzaamheden zullen zijn als volgt:

Van

Van
Dezelve
op de naam

Hebben
bij de Mat

Zorgen

des namide
hall twaal

naaimeisjes
Matres is

lijke veran
te plaatfen

Zij zul
daartoe be

hetwelk z

Zij zul
van gebre

zindelijk v

Ook z

alle Zaru
nademidd

aangevee

Van de Onder-Matresfen of Linnen-Meiden.

Dezelve voeren, onder toezicht van de Naaimatres, directie op de naaischool.

Hebben aldaar hunne vaste zitplaatsen op de voorste bank bij de Matres.

Zorgen dat de naaischool behoorlijk des morgens te *negen* en des namiddags te *half twee* uren begint, en des voormiddags te *half twaalf* en des avonds te *zeven* uren eindigt; dat ieder der naaimeisjes hare vaste zitplaats, welke haar eenmaal door de Matres is aangewezen, behoudt; zonder daaromtrent eigendunkelijke verandering te maken of zich in den winter bij de kagchel te plaatsen.

Zij zullen moeten zorgen dat het goed in de naaischool op daartoe bestemde plaatsen wordt geborgen, en dat het herstelde, hetwelk zij aan de Matres moeten opgeven, wordt afgezondert.

Zij zullen het schoon linnen moeten nazien en bij ontdekking van gebreken, daarvan aan de Matres kennis geven; hetzelfde voorts zindelijk wegleggen, en op zijn tijd ter verschooning weder afgeven.

Ook zullen zij zorg dragen, dat de naaischool in den zomer alle Zaturdagen, en in den winter alle Woensdagen en Zaturdagen nademiddag, uitgeschuurd, voorts zindelijk gehouden, alle avonden aangeveegd en de banken enz. ter zijde gezet, als ook in den

win-

Winter de kagchel van tijd tot tijd schoongemaakt worde; welke werkzaamheden zij, bij beurten, zullen doen verrigten door de naameisjes; dewelke altoos aan hunne orders zullen moeten gehoorzamen; behoudens vrijheid, om zich, bij vermeende mishandeling, te beklagen.

Van de Keuken - Meiden.

Dezelve zullen, onder opzigt van de Vader en Moeders, dewelke voor het goed gereedmaken van het eten verantwoordelijk blijven, moeten zorgen, dat de groenten en andere spijsen behoorlijk worden schoongemaakt, (die voor de keuken zullen zij zelve moeten schoonmaken.) Zij zijn belast met het koken en klaarmaken van het eten; met het zuiveren en schoonhouden van de keuken en het keuken gereedschap; alsmede met het onderhouden van Regenten-kamer.

Van de Werk - Meiden.

Dezelve zullen met het opdragen en afnemen der tafel zijn belast; de borden, lepels, vorken, mesfen en verder tafelgoed zullen zij telkens naauwkeurig moeten natellen, als zijnde voor het compleet en in order houden van hetzelfde verantwoordelijk; ten ware door hun, bij bevinding dat niet alles aanwezig of ongeschonden is, daarvan dadelijk berigt worde gedaan aan de Vader, denwelken alsdan streng onderzoek naar de dader of daders zal moeten doen, en daarvan kennis geven aan Regeuten.

Zij

Zij zullen op daartoe gezette tijden de eetkamer, de in den winter aldaar geplaatste kagchel, het waschhuis en verdere lokalen, waar toe geene andere meiden zijn gesteld, moeten zuiveren en schoonmaken; de gang en plaats moeten schuren, glazen waschen en ander dergelijk huiswerk verrigten; terwijl zij wel speciaal zullen verplicht zijn, alle avonden, na dat de kinderen naar hunne slaapkamers zijn gebragt, de eetkamer of rifter behoorlijk uit te schuren.

Ook zullen zij moeten zorgen voor het droogen van het gewaschen goed, hetwelk zij verplicht zullen zijn van tijd tot tijd te keeren, alsmede de zoldervensters open te zetten en verdere geschikte middelen daartoe aantewenden.

Van de Mantel-Meiden.

Dezelve zullen gehouden zijn de gebruikte rouwmantels en pellen, wanneer die worden terug bezorgd, aan de daartoe bestemde kapstokken optehangen; dezelve aldaar vier- en twintig uren of langer, des noodig zijnde, te laten hangen; vervolgens schoonmaken, natezien en wegteleggen in de daartoe geschikte kasten; dezulke echter, waaraan zij bij het nazien eenig gebrek ontdekken, houden zij afzonderlijk en geven daarvan kennis aan de Naaimatres.

De kamer en kasten, alwaar de mantels worden geborgen, zullen zij moeten schoonhouden.

Van de Zieken - Meiden.

Zij moeten de zieken, wanneer er die zijn, liefderijk oppassen en medicijnen, enz., te zijner tijd toedienen.

Diegene der kinderen welke met kwade hoofden, brand of accidenten besmet zijn, moeten zij behandelen en de noodige kruiden, of wat verder mogt vereischt worden, klaarmaken; alles volgens de orders van de Doctor of Chirurgijn.

Zij zullen verplicht zijn, de zieken-kamer van tijd tot tijd te luchten en behoorlijk zindelijk en schoontehouden.

Van de Zolder - Meiden.

Zij zullen moeten zorgen, dat 's morgens te *acht* uren alle de bedden afgetrokken en de waterpotten behoorlijk schoon emaakt op derzelver plaatsen teruggebracht zijn, en dat de bedden te *half* *waalf* uren wederom zijn opgemaakt; terwijl de slaapkamers intusfchen moeten worden gelucht.

Zij zullen iederen morgen de slaapkamers moeten aanvegen, en des zomers dagelijks, doch in den winter slechts tweemalen in de week, en wel des Woensdags en Zaturdags, voordemiddag, met zuiver water moeten opdweilen, en dezelve verder schoonhouden.

En vermits de slaapkamers altoos zullen moeten gesloten blijven, zijn zij gehouden, de sleutes, welke onder de Vader of Moeders berustende zullen zijn, telkens wanneer zij op de kamers noodig heb-

hebben,
kamers

Het
afgedaan
da's mo
de verei

Behal
bovensta
de secre
mitsgade
door de
alle de
dagen b
verder

Wek
en Re
onbeho
zoude
door o
ben or
dighed

hebben, aldaar aftehalen, en na er gebruik van gemaakt en de kamers weder behoorlijk gesloten te hebben, terug te brengen.

Het goed door de kinderen des Zaturdags bij het verschoonen afgedaan, hetwelk moet worden gewasfchen, moeten zij des Zondags morgens bijeen zamelen, ten einde daarvan door de Vader de vereischte lijst kan worden opgemaakt.

ART. XXVII.

Behalven voorschreve meiden, zullen de meisjes, met geene der bovenstaande werkzaamheden belast, bij beurten, verplicht zijn de secreten en de daarheen geleidende gangen zindelijk te houden; mitsgaders alle zoodanige andere werkzaamheden te doen, als hun door de Vader of Moeders zullen worden opgedragen. Terwijl alle de daartoe geschikte meisjes, geene uitgezonderd, alle Maandagen het linnen en ander vuil goed zullen moeten wasfchen en verder al het noodige daaraan verrigten.

ART. XXVIII.

Wekelijks doet de Vader, in de vergaderkamer van Regenten en Regentesfen, rapport van alle begane onordentelijkheden en onbehoorlijk gedrag de kinderen, in welken opzigte zulks ook zoude mogen zijn; — gelijk hij ook opgeeft diegene welke zich door ordentelijkheid, bijzondere zindelijkheid, vlijt of anders hebben onderscheiden. Zullende hij van alle voorkomende omstandigheden onmiddelijk moeten kennis geven aan diegene der Regenten.

genten en Regentesfen, welke ten gevolge van de op heden in deze vergadering genome resolutie, met het houden van dagelijks toezigt zijn belast; dewelke door de Vader en Moeders in alle gevallen zullen moeten worden geraadpleegd, en welkers orders zullen moeten worden geobserveerd.

ART. XXIX.

De Vader en Moeders zullen gehouden zijn van alle hunne verrigtingen, ondervindingen, enz., voorloopig, immers altoos zoo tijdig mogelijk, opgave te doen aan den President, en worden verantwoordelijk geteld voor de slijp te naarkoming dezer bepalingen.

ART. XXX.

De Regent en Regentesse, met het houden van toezigt belast, worden ten ernstigsten uitgenoodigt, zoo veel mogelijk, voor de rigtige uitvoering dezes te zorgen, de wekelijksche Zondagsche en andere inspectien der kleederen, enz., bijtewonen, en al dat gene te doen, wat door hun, naar gelang van zaken, zal worden noodig geoordeeld; terwijl zij, zoowel als de overige Regenten en Regentesfen respectivelijk, altoos de concert met de President zullen moeten handelen; alsmede telkens, wanneer iets van belang voorkomt, van hunne verrigtingen en gegeven orders, de President zullen moeten bekend houden, en insgelijks tel-

)(17)(

telken Zaterdag door hun mondeling rapport hunner bevindingen zal worden ingeleverd.

Aldus gedaan en gearresteerd in de vergadering van Regenten en Regentesfen der Godshuizen te GOES, den 21sten Augustus 1819.

L. DE FOUW, Jz.

Presid. ad inter.

Mij bekend,

H. C. PILAAR.

Aman. ad inter.

Geapprobeerd door den Raad der stad GOES, den 25sten December 1819.

DE LEEUW,

Burgemeester.

Mij bekend,

De strads-Secretaris,

L. DE FOUW, Jz.